

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Η Ελληνική Επανάσταση διήρκησε από τον Φεβρουάριο του 1821 έως τον Φεβρουάριο του 1830. Η μακρά διάρκεια της αποτελεί και αυτή ουσιώδες στοιχείο για την εκτίμηση της σημασίας της, ως ιστορικού γεγονότος και επιπλέον μια ισχυρή πιστοποίηση για την ηθική αντοχή του ελληνικού λαού.

Η έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης έγινε από τον αρχηγό της Φιλικής Εταιρείας Αλέξανδρο Υψηλάντη στο Ιάσιο της Μολδαβίας, μεγάλο κέντρο τότε πολιτικής και πολιτιστικής δράσεως των Ελλήνων, στις 24 Φεβρουαρίου 1821, με την κυκλοφορία της περίφημης προκηρύξεώς του, που άρχιζε με τη φράση « Η ΩΡΑ ήλθεν ώ Άνδρες Έλληνες».

Στην Ελλάδα, η έναρξη της Επανάστασης πραγματοποιήθηκε σε διάφορες ημερομηνίες, αν και είχε οριστεί ως ημέρα γενικής εξεγέρσεως η 25η Μαρτίου. Τα πρώτα επαναστατικά γεγονότα, από τις 21 έως τις 31 Μαρτίου, οπότε επαναστάτησαν η Πελοπόννησος πρώτα και αμέσως μετά τμήμα της Ανατολικής Στερεάς Ελλάδος, συνιστούν την κυρίως έναρξη της Επανάστασης στην Ελλάδα.

Κατά τα εννέα χρόνια της διάρκειάς της, παρουσιάζει εναλλαγές επιτυχιών και αποτυχιών, με έντονες διακυμάνσεις. Έτσι μπορεί να διακριθεί σε τέσσερις (4) φάσεις ή περιόδους, με ιδιαίτερη φυσιογνωμία η κάθε μία.

Η πρώτη φάση, από τον Φεβρουάριο έως τον Δεκέμβριο του 1821, είναι η περίοδος της ενάρξεως και τοπικής επικρατήσεως της Επανάστασης. Αρχίζει στη Μολδοβλαχία και στην Ελλάδα, καταστέλλεται στην πρώτη, αλλά επικρατεί στη μεσημβρινή Ελλάδα.

Η δεύτερη φάση, τα χρόνια 1822 και 1823, είναι περίοδος σταθεροποίησης της Επανάστασης. Στη διάρκεια της περιόδου αυτής αποκρούονται σοβαρές προσπάθειες των Τούρκων για την καταστολή της Επανάστασης, πραγματοποιείται η ενιαία πολιτική συγκρότηση και η διοικητική οργάνωση των επαναστατημένων περιοχών.

Η τρίτη φάση, από το 1824 έως το 1827, είναι περίοδος εξασθενήσεως και υποχωρήσεως της Επανάστασης. Κατά την περίοδο αυτή, η οποία εντούτοις είναι πλούσια σε έξοχα κατορθώματα των Ελλήνων, μειώνεται η ισχύς της Επανάστασης σε σημαντικό βαθμό, ύστερα από δύο

εμφύλιους πολέμους και συντονισμένη πολεμική δράση των Τούρκων και των Αιγυπτίων εναντίον της. Παράλληλα όμως, εκδηλώνεται θετικά το ενδιαφέρον των τριών Δυνάμεων, Αγγλίας, Γαλλίας και Ρωσίας, με αποκορύφωμα τη Συνθήκη του Λονδίνου τον Ιούλιο 1827 και τη ναυμαχία του Ναβαρίνου.

Η τέταρτη φάση, από τον Ιανουάριο του 1828 έως το Φεβρουάριο του 1830, είναι περίοδος νέας ισχυροποίησης της Επανάστασης και αίσιας έκβασής της. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής πραγματοποιείται από την κυβέρνηση Καποδίστρια ανασύνταξη των δυνάμεων της Επανάστασης, διεξάγονται συστηματικές πολεμικές επιχειρήσεις με αποτέλεσμα την ανακατάληψη της Στερεάς Ελλάδος.

Η λήξη της Επανάστασης έγινε με την υπογραφή του Πρωτοκόλλου του Λονδίνου την 3η Φεβρουαρίου 1830.

Πηγή: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ (Εκδοτική Αθηνών Α.Ε.), τόμος ΙΒ΄ σελ. 11, 83 (*Συλλογή Βιβλιοθήκης Ε.Μ.Σ.*)